

OBSAH

1. Úvod	9
1.1 Historie	9
1.2 Údaje vozidel	10
Mopedy	10
Motocykly	11
Motorové tříkolky	11
Motokolo	11
Rozdělení řidičských skupin a podskupin	11
1.3 Rozdělení vozidel dle výrobců a prodejců	12
Skútr	12
Naháč (motocykl bez výrazné kapotáže)	12
Cestovní motocykly	13
Sportovní motocykly	13
Endura	13
Cruisery a choppery	14
1.4 Identifikace vozidel	15
Kde VIN najdeme na vozidle?	16
1.5 Základní pojmy, rozměry a hmotnosti	17
Hlavní části	17
Hmotnost motocyklu	18
Základní rozměry motocyklů	18
2. Rámy, řízení, brzdy, pérování	21
2.1 Rámy	21
Části rámu	21
Síly působící na rám	22
Materiály rámu	22
2.2 Řízení	24
Druhy ložisek	24
Tlumič řízení	25
Řídítka	25
2.3 Kola a pneumatiky	28
Litá kola	28
Montovaná kola	28
Drátová, vyplétaná kola	29
Uložení kol	30
Ráfky	30
Pneumatiky	30
Opravy a diagnostika	32

2.4 Brzdy, ABS, duální brzdové systémy a zkoušky brzd	36
Základní pojmy	36
Bubnové brzdy	37
Kotoučové brzdy	38
Brzdová kapalina	40
Ovládání hydraulických brzd	40
Brzdový válec	41
Samočinné vymezení vůle (mezi destičkami a brzdovým kotoučem)	42
Dual CBS	42
Protiblokovací systém ABS	43
Opravy a údržba brzdového systému	46
2.5 Pérování předního kola	50
Různá konstrukční řešení uchycení předních tlumičů a kola	50
Odpružení	54
2.6 Pérování zadního kola	56
Kluzákové pérování	56
Pérování kyvnou vidlicí	57
Kyvná vidlice s dvojicí tlumičů	57
Kyvná vidlice s centrální tlumičí a pružicí jednotkou a pákovým systémem	57
Jednoramenná vidlice	58
Odpružení zadního kola	58
2.6 Nastavení podvozku motocyklů	59
Zdvih pérování	60
Pružení pérování	60
Statické propružení s jezdcem	61
Nastavení pružin	61
Tlumení	62
Množství oleje – hladina oleje – vzduchová komora	64
3. Převodová ústrojí	65
3.1 Primární převod	65
Ozubená kola	65
Typické uspořádání s ozubenými koly a dvouhřídelovou převodovkou	65
2.2 Spojka	67
Vícemelová mokrá spojka	68
Vícemelová suchá spojka	69
Jednomelová suchá spojka	71
Odstředivá spojka	73
Spojkové pružiny	73
Ovládání spojky	74
Spojka Anti-hopping	75
Měřicí protokol – části spojky	76

Měřicí protokol – ovládání spojky	78
2.3 Převodovka	79
Dvuhřídelová převodovka	80
Tříhřídelová převodovka	82
Kazetová převodovka	82
Řadící kulisa	83
Variátor	83
Odstředivý regulátor	84
3.4 Sekundární pohon	85
Sekundární převod řetězem	85
Sekundární převod ozubeným řemenem	88
Sekundární převod kloubovým hřídelem (kardanem)	88
5.5 Zařízení ke spouštění motoru	90
Nožní startování	91
Elektrický spouštěč	91
Startér s permanentním pohonem	92
Startér s vysouvacím pastorkem	93
4. Motory	95
4.1 Spalovací motory – 2T, 4T, vznětové, Wankelův motor	95
Základní pojmy	96
Charakteristika motoru	97
Dvoudobé zážehové motory	99
Čtyřdobý zážehový motor	103
Vznětové motory	107
Motory s krouživým pohybem pístu	110
4.2 Pevné části motoru	112
Válce	112
Hlavy válců	113
Spalovací prostory	114
Kliková skříň	114
Sací potrubí	114
4.3 Klikové ústrojí motoru	114
Písty	115
Ojnice	117
Klikový hřídel	118
4.4 Rozvody motorů	119
Ozubený řetěz	119
Ozubený řemen	119
Ozubená kola	119
Hřídel (známý též jako královský)	119
Uspořádání ventilových rozvodů	119

Napínáky rozvodového řetězu	123
Ventilová vůle	124
Hlavní části ventilového rozvodu	125
4.5 Zkoušky výkonu motoru	128
Zkušebna výkonu	128
Výkon motoru	130
5. Příslušenství spalovacích motorů	135
5.1 Mazání	135
Mazání	135
Tření	135
Namáhání motorového mazacího oleje	135
Mazání dvoudobých motorů	135
Mazání čtyřdobých motorů	136
Mazací oleje	138
5.2 Chlazení	139
Vzduchové chlazení	140
Kapalinové chlazení	140
Olejové chlazení	143
Kombinované chlazení	143
5.3 Sání	143
Sací strana spalovacího motoru	143
Výpočet rychlosti proudění vzduchu airboxem	145
Airbox	146
Náporové sání	147
PAIR (pulse secondary air)	148
EVAP (evaporation system)	148
SRAD (Suzuki RamAir Direct)	150
Průběh tlaku v sacím potrubí čtyřdobého motoru	150
5.4 Palivová soustava	151
Benzín	151
Methylalkohol – metanol	154
Nitrometan – CH_3NO_2	154
Palivový systém (kohout, čerpadlo, vedení)	155
Karburator	158
Vstřikování	166
5.5 Výfuková soustava	181
Kmity v potrubí	182
Tlumiče hluku	183
Katalyzátor	188

6. Elektrika, elektronika	193
6.1 Úvod	193
6.2 Zdroje elektrické energie	195
Akumulátor olověný s kyselým elektrolytem	195
6.3 Elektrotechnické součástky	197
Pasivní součástky	197
Polovodičové součástky	198
6.4 Obvod elektrického startéru	200
Startér	200
6.5 Snímače	203
Snímač natočení/posunutí	203
Indukční (induktivní) snímač	204
Hallův snímač:	205
Teplotní snímač	206
Spínač ventilátoru	208
Tlakový snímač	209
Snímač klepání	209
Lambda sonda	210
Měřič hmotnosti vzduchu	212
6.6 Zapalování	213
Zapalovací svíčka	214
Vysokonapěťové kabely	216
Zapalovací cívka	217
6.7 Generátory a příslušenství	226
Dynamo	226
Jednofázový alternátor	226
Třífázový alternátor	228
Usměrňovač	231
Regulátor	232
7. Diagnostika elektrických a elektronických zařízení motoru	233
7.1 Hledání závad na motocyklu	233
Určení možného zdroje závad	233
Další diagnostické úkony	234
7.2 Elektrotechnická zařízení pro diagnostikování závad	239
Multimetr	239
Osciloskop	240
Samodiagnostika řídicích jednotek	241
Diagnostika řídicích jednotek	246

8. Základní použité pojmy	247
8.1 Jednotky	247
Převody nejpoužívanějších jednotek	247
8.2 Slovník základních pojmů	248
8.3 Použité zkratky	250
9. Testové otázky	267
9.1 Podvozek	267
9.2 Motor	270
9.3 Tvorba směsi	274
9.4 Električka, elektronika	277
9.5 Diagnostika	281